

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Zona Escolar Rural Baix Priorat
e-mail: e3009047@xtec.cat

**Projecte lingüístic
de la
ZER BAIX PRIORAT
PL**

EN REVISIÓ

ÍNDEX

0. Introducció
 - 0.1. Presentació del document.
1. Anàlisi del context.
 - 1.1. Context sociolingüístic.
 - 1.2. Bagatge lingüístic.
 - 1.3. Competència lingüística del professorat.
 - 1.4. Perfils professionals.
2. Oferta de llengües estrangeres.
3. Objectius en relació a l'aprenentatge i l'ús de les llengües i cultures addicionals.
 - 3.1. En relació a l'ús de les llengües i cultures addicionals.
 - 3.2. En relació a l'assoliment de la competència lingüística en llengua catalana i llengua castellana.
 - 3.3. En relació a l'assoliment de la competència lingüística en llengua anglesa.
4. Criteris metodològics i organitzatius per a l'aprenentatge de les llengües.
 - 4.1. Llengua catalana
 - 4.2. Llengua castellana
 - 4.3. Llengua estrangera: Anglès
5. Recursos.
6. Comunicació interna i relació amb l'entorn.
7. La qualificació professional dels docents.
8. Difusió del projecte lingüístic de la ZER Baix Priorat.
9. Bibliografia

0. INTRODUCCIÓ

0.1. PRESENTACIÓ DEL DOCUMENT

Entenem el projecte lingüístic de la ZER Baix Priorat com a instrument de treball per a una escola catalana en llengua i continguts, amb un tractament correcte i coherent de l'aprenentatge de les diverses llengües que s'hi ensenyen i com a vehicle de tolerància i d'obertura a la globalitat del món.

Aquest projecte lingüístic que forma part del Projecte Educatiu de la ZER Baix Priorat defineix que la llengua catalana, llengua pròpia de Catalunya, és la llengua vehicular i d'aprenentatge pròpia també de la comunitat escolar. El català és la llengua d'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura; s'utilitza normalment dins i fora de les aules; es fa servir com a llengua habitual en la gestió, administració i informació del centre i en les activitats de projecció exterior per tal de fer possible que l'alumnat, en finalitzar l'educació primària, pugui assolir els objectius de conèixer i utilitzar correctament i apropiadament la llengua catalana, tant oralment com per escrit, emprant-la normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge.

Quan el nostre alumnat acaba l'ensenyament obligatori, està capacitat per expressar-se, tan oralment com per escrit, en les dues llengües oficials i per tal que el nostre alumnat adquireixi una competència plurilingüe i intercultural es garanteix el tractament de la primera llengua estrangera; l'anglès en l'etapa d'Educació Infantil i Primària.

Aquest document té com a marc legal:

- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.
 - Article 10: Dret i deure de conèixer les llengües oficials.
 - Article 11: El català, llengua vehicular i d'aprenentatge.
 - Article 12: Llengües estrangeres.
 - Article 13: Competència lingüística del professorat, dels professionals d'atenció educativa i del personal d'administració i serveis.
 - Article 14: Projecte lingüístic. Els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.
 - Article 91e: Projecte educatiu. El projecte lingüístic, d'acord amb les determinacions del títol II, que es concreta a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn.
- Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius dependents del Departament d'Ensenyament. De l'autonomia dels centres educatius.
 - Article 5.1.e
- Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del 2n cicle de l'Educació Infantil.
- Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'Educació Primària.
 - Article 3: Àmbit lingüístic – Objectius de l'Educació Primària.
 - f) Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques tant en llengua catalana, com en llengua castellana i, si escau, en aranès, per poder-se comunicar de manera eficaç oralment i per escrit.
 - g) Valorar la lectura, i l'hàbit lector, com una activitat bàsica per assolir objectius personals i participar en els temps de lectura que proposi el centre dins l'horari lectiu.
 - h) Adquirir, almenys en una llengua estrangera, la competència comunicativa bàsica que permeti expressar i comprendre missatges senzills i comunicar-se amb els altres en situacions quotidianes.
 - Article 4: El règim lingüístic.

1. ANÀLISI DEL CONTEXT

1.1. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC

Alumnat

Llengua familiar

L'alumnat de la ZER Baix Priorat té com a llengua familiar en un 68'1% el català, en un 19,1% el marroquí, en un 8,5% el romanès, en un 2,15% el francès i en un 2'15% el castellà.

Llengua de relació

La llengua habitual de relació a l'escola és el català entre tots els membres: professorat, monitors/es de serveis escolars i de l'alumnat.

Competència lingüística

En acabar l'etapa l'alumnat de les nostres escoles utilitza competencialment el català, el castellà i l'anglès.

Els alumnes d'incorporació tardana, que arriben als nostres centres a CM o a CS, en aquests casos, el nivell assolit anirà d'acord amb el temps que ha passat en l'entorn lingüístic català, després d'haver seguit un pla personalitzat d'acollida.

Consum lingüístic i cultural.

El consum cultural dels nostres alumnes es fa amb les dues llengües oficials a Catalunya.

Entorn

Els tres pobles que formen la ZER estan situats en un entorn rural, de poblacions que oscil·len entre els tres-cents i cinc-cents habitants. L'entorn sociolingüístic de la ZER és catalanoparlant. Aquest està marcat per la llengua i la cultura catalana: les festes, les tradicions, els ajuntaments, les associacions,... És la llengua d'ús social. Aquest fet facilita la immersió de l'alumnat nouvingut.

La llengua que es parla entre algunes de les famílies immigrants en el context de fora l'escola, és el castellà.

Equip docent

El claustre de la ZER Baix Priorat té competència lingüística titulada en català i castellà i una part del professorat, a més de l'especialista itinerant, en anglès.

1.2. BAGATGE LINGÜÍSTIC

Els resultats evolutius de la ZER Baix Priorat situen el nivell d'assoliment mitjà de l'alumnat dels centres amb el mateix nivell de complexitat que el nostre, en franja mitjà-alt.

Resultat de les **proves externes** de final d'etapa:

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	MITJANA
Llengua catalana	100%	100%	100%	75%	93,75%
Llengua castellana	100%	100%	100%	87,5%	96,87%
Llengua anglesa	100%	100%	100%	75%	93,75%

Resultat de les **proves internes** de final d'etapa:

COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	MITJANA
Llengua catalana	100%	100%	100%	90,91%	97,75%
Llengua castellana	100%	100%	100%	90,91%	97,75%
Llengua anglesa	100%	100%	100%	90,91%	97,75%

En el Projecte Curricular i en la Programació de la ZER consta que els continguts i estructures lingüístiques comuns es treballen en català; s'evitarà la repetició sistemàtica de continguts en les diverses llengües; s'atendrà l'especificitat dels continguts propis d'una llengua i s'evitarà l'anticipació d'aprenentatges, de manera que el tractament donat a l'àrea de llengua catalana, llengua castellana i literatura i a l'àrea de llengües estrangeres sigui coherent.

1.3. COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT

Els docents propietaris definitius de la ZER i amb comissió de serveis tenen la capacitat reconeguda per haver realitzat la formació de l' ILEC i de l' ARA ESCRIC del Departament d'Educació dins del PFZ.

1.4. PERFILS PROFESSIONALS

La ZER no té cap plaça amb perfil lingüístic.

2. OFERTA DE LLENGÜES ESTRANGERES.

En acabar l'etapa de l'Educació Primària, l'alumnat de la ZER coneix una llengua estrangera, l'anglès, per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural.

La ZER té establert l'inici de l'aprenentatge de la llengua estrangera: llengua anglesa a Educació Infantil, P3 seguint la metodologia pròpia d'aquesta etapa i tenint en compte que el professional té la competència necessària i la formació específica per a impartir-la en aquesta etapa.

El professorat de llengües estrangeres de la ZER, treballa de manera coordinada al llarg de tots els cicles fent una distribució progressiva del currículum, tractant els conceptes de manera cíclica en diferents contextos que varien segons l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat. Es segueix un llibre de text com a part més normativa, s'amplia l'ús de la llengua anglesa relacionant els continguts globalitzats amb els Projectes que treballem a la ZER per crear nous contextos d'ús de la llengua.

Es realitzen activitats extraescolars d'aprenentatge en llengua anglesa.

3. OBJECTIUS EN RELACIÓ A L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES I CULTURES ADDICIONALS.

Els objectius es basen amb els eixos estratègics següents:

- El paper de la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe.
- Els criteris per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües, tant les curriculars com les no curriculars, en els espais d'educació formal i no formal, i els usos lingüístics en el centre.
- Els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions metodològiques i lingüístiques.

3.1. EN RELACIÓ A L'ÚS DE LES LLENGÜES I CULTURES ADDICIONALS.

Garantir que la llengua catalana sigui el vehicle d'expressió i comunicació normalment emprat, tant en les activitats internes del centre com en les de projecció externa.

Organització dels usos lingüístics

Llengua de la ZER.

Els centres de la nostra ZER utilitzen el català en els rètols, cartells i ambientació en general, tot i que si és el cas i es creu convenient en un determinat projecte s'utilitza el castellà o l'anglès.

Documents de ZER.

Els documents de la ZER, amb els continguts referits a la llengua catalana es tenen en compte en totes les actuacions del centre. La ZER cada any actualitza els documents, fent constar les propostes derivades de les revisions, en el Pla Anual.

Ús no sexista del llenguatge.

En general, en tots els documents de la ZER es tenen en compte els criteris d'utilització d'un llenguatge no sexista ni androcèntric. També treballem aquest aspecte de manera transversal en les àrees del Currículum.

Comunicació externa.

La ZER empra el català en les seves actuacions internes i en la relació amb les corporacions públiques de Catalunya, institucions i empreses que tingui relació. També utilitzem aquesta llengua en totes les comunicacions amb les famílies.

Llengua de relació amb les famílies.

La ZER tal com ens indica, l'article 20.2 de la Llei de política lingüística, té acordat que tots els professionals dels centres s'adreçaran habitualment en català a les famílies de tot l'alumnat, com una oportunitat més d'integració de les famílies.

Educació no formal.

Serveis d'Educació no formal

Els adults responsables dels serveis d'educació no formal al centre (servei d'acollida matinal, menjador escolar,...) s'adrecen en català a tot l'alumnat, perquè és aquesta la pròpia llengua vehicular.

Activitats extraescolars

Els adults responsables de les activitats extraescolars al centre s'adrecen en català a tot l'alumnat, perquè és aquesta la pròpia llengua vehicular.

Contractació d'activitats extraescolars a les empreses

La ZER no ha establert cap criteri en la contractació de serveis externs extraescolars que facin referència a l'ús del català de l'adult responsable. ja que habitualment és el català la pròpia llengua vehicular de tot l'alumnat.

Llengua i entorn.

La nostra ZER encara no participa en cap pla educatiu d'entorn, tot i que ha treballat en xarxa amb altres centres educatius de la comarca, administracions públiques(Ajuntament ,Consell Comarcal...), i altres entitats, en el qual es treballen els usos lingüístics favorables a la llengua catalana. Es continuarà treballant per potenciar aquest treball.

Plurilingüisme al Centre Educatiu.

Actituds lingüístiques

Segons la Declaració Universal de Drets Lingüístics, *tothom té dret a ésser reconegut com a membre d'una comunitat lingüística i, si s'estableix en el territori d'una altra, té el dret i el deure de mantenir-hi una relació d'integració.*

Cada centre tindrà en compte la diversitat lingüística del propi alumnat i l'aprofitarà per afavorir l'autoestima en cas que es vegi menyspreat pels companys. El professorat aprofitarà el moment en que es produeix el conflicte per a reconduir la situació i crear un clima favorable.

Mediació lingüística (traducció i facilitació)

Com que en la nostra ZER és poc l'alumnat nouvingut, quan convingui articularem mesures de traducció de documents, facilitar documentació bilingüe català/castellà o d'informacions en el moment de l'acollida a les seves famílies.

Alumnat nouvingut.

Tot el personal docent i no docent s'adreça en català a l'alumnat nouvingut. La ZER garanteix l'atenció individualitzada i té en compte un enfocament comunicatiu en l'aprenentatge del català .

3.2. EN RELACIÓ A L'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA EN LLENGUA CATALANA I LLENGUA CASTELLANA.

L'alumnat de la ZER al finalitzar l'etapa de Primària, ha de poder tenir les eines lingüístiques que li permetin actuar i realitzar accions fent un bon ús de la comunicació oral i escrita en les llengües catalana i castellana.

Per desenvolupar aquesta competència lingüística, treballem a partir dels objectius del marc Curricular impulsat pel Departament d'Educació on hi estableix els objectius a assolir:

En relació a la comunicació oral

1. Comprendre textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars.
2. Produir textos orals de tipologia diversa adequats a la situació

comunicativa.

3. Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa, utilitzant estratègies conversacionals.

En relació a la comprensió lectora

4. Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars en diferents formats i suports.

5. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.

6. Utilitzar, per comprendre un text, l'estructura i el format de cada gènere textual i el component semàntic de les paraules i de les estructures morfosintàctiques més habituals.

7. Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

En relació a l'expressió escrita

8. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa i el destinatari.

9. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari.

10. Revisar el text per millorar-lo i tenir cura de la seva presentació formal en funció de la situació comunicativa.

En relació a la dimensió literària

11. Llegir fragments i obres i conèixer alguns autors i autores significatius de la literatura catalana, castellana i universal.

12. Crear textos amb recursos literaris per expressar sentiments, realitats i ficcions.

3.3. EN RELACIÓ A L'ASSOLIMENT DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA EN LLENGUA ANGLESA

També treballem l'aprenentatge de la llengua anglesa a partir dels objectius del marc Curricular impulsat pel Departament d'Educació on hi estableix els objectius a assolir:

En relació a la comunicació oral

1. Obtenir informació bàsica i comprendre textos orals, senzills o adaptats, de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i de l'àmbit escolar.
2. Planificar i produir textos orals breus i senzills adequats a la situació comunicativa.
3. Emprar estratègies d'interacció oral d'acord amb la situació comunicativa per iniciar, mantenir i acabar el discurs.

En relació a la comprensió lectora

4. Aplicar estratègies per obtenir informació bàsica i comprendre textos escrits senzills o adaptats de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i de l'àmbit escolar.
5. Interpretar els trets visuals, discursius i lingüístics bàsics d'un text d'estructura clara per comprendre'l.
6. Utilitzar eines de consulta per accedir a la comprensió de textos.

En relació a l'expressió escrita

7. Planificar textos senzills a partir de l'identificació dels elements més rellevants de la situació comunicativa.
8. Produir textos senzills amb adequació a la situació comunicativa i amb l'ajut de suports.
9. Revisar el text per millorar-lo en funció de la situació comunicativa amb l'ajut de suports específics.

En relació a l'educació literària

10. Comprendre i valorar textos literaris senzills, adaptats o autèntics, adequats a l'edat.
11. Reproduir oralment i reescriure textos literaris senzills per gaudir-ne i fomentar el gaudi dels altres.

4. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS PER A L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES.

4.1. LA LLENGUA CATALANA

Llengua oral

Tenim establert dins l'horari escolar una hora setmanal a tots els nivells on treballem habitualment la llengua oral en tots els cicles des de diverses modalitats de textos orals: entrevista, conversa, dramatització, argumentació,... en totes les àrees. Tenim en compte la variant específic del català de la nostra zona i també treballem els diversos registres del català.

- Expressió oral, sempre que sigui possible, un mestre itinerant per tal d'unificar criteris en les tres escoles.

Llengua escrita

Seguim l'enfocament metodològic del nou currículum. Considerem que l'ensenyament de la lectura i l'escriptura és un procés complex per la qual cosa el plantejarem de manera global per poder-lo abordar des de totes les àrees del currículum. Les activitats que tenim seqüenciades les desenvolupem a partir del treball per projectes, el va de..., al voltant d'un llibre per tot el curs que pot ser novel·la, contes, poesia, ... el desenvolupament d'un tema de naturals o socials. L'aplicació de la sisena hora amb l'ampliació del treball de la Comprensió lectora, les tècniques d'estudi, el dictat per afiançar les normes ortogràfiques.

Dediquem una sessió setmanal a:

- Comprensió lectora, que l'imparteix el professorat que es designa a cada escola i que passa les proves ACL en iniciar el curs i al mes de maig.
- Dictat, en relació amb la normativa que s'està estudiant, l'impartirà la persona que doni llengua catalana.
- Tècniques d'estudi, lligada amb els temes de projecte que l'impartirà, sempre que sigui possible un l'especialista itinerant d'EE, per tal d'unificar criteris en les tres escoles.
- Biblioteca que l'imparteix l'especialista itinerant de biblioteca Puntedu la qual coordina amb la responsable d'aquest programa les activitats i les maletes familiars.

- Va de... s'impartirà una sessió llarga del matí setmanalment. Per tal de realitzar els tallers es necessitaran tants docents, com tallers hi hagi.
- Normativa l'impartirà la mestra de català en dues sessions setmanals, utilitzant l'ortografia catalana elemental i bàsica de l'editorial Cruïlla i els quaderns d'Ortografia de la mateixa editorial.

Relació entre la llengua oral i la llengua escrita

Es planifiquen activitats que integren les quatre habilitats lingüístiques. El plantejament es compartit per tot el professorat. Es treballa des de totes les àrees i en surten beneficiades totes, ja que aquesta manera de treballar permet un procés i una comunicació eficaç de la informació. Utilitzem la llengua oral i la llengua escrita com a suport per a millorar la tasca que estem desenvolupant.

La llengua en les diverses àrees.

Tal com hem explicat en la relació entre la llengua oral i la llengua escrita, tot el professorat treballarem per tal que l'alumnat assoleixi un bon nivell tant en l'expressió com en la comprensió del català. Això vol dir que des de totes les àrees actuem per aconseguir aquest nivell.

Continuïtat i coherència entre cicles i nivells.

Tot l'equip docent de la ZER és qui elabora i revisa les programacions i també els criteris d'avaluació. El treball del professorat itinerant, que a més de la seva especialitat també té altres tasques encomanades, fa encara més necessària aquesta coherència de criteris.

Hi ha reunions de coordinació establertes de manera sistemàtica tant pel que fa a la temporització com a la temàtica que s'hi tracta. En aquestes reunions, el professorat es divideix en grups de treball per planificar les programacions d'un àmbit concret.

L'actuació que tenim prevista pel proper curs és l'elaboració dels criteris d'avaluació de la competència comunicativa, de l'àmbit de llengua i literatura catalana.

Hi ha uns protocols, elaborats conjuntament entre centres de primària i l'IES, per a fer el traspàs d'informació amb un dels centres de secundària que reben alumnes de les nostres escoles. Aquesta informació la fa el/la cap d'estudis de la ZER o el/la tutor/a dels alumnes de sisè amb el/la coordinadora pedagògica de l'IES, bàsicament hi ha reflectits aspectes acadèmics de l'alumnat, més que aspectes metodològics.

Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular.

Alumnat que desconeix les dues llengües oficials.

Tot i que a la nostra ZER no tenim Aula d'Acollida, considerem que el tutor serà el responsable d'impulsar l'aplicació de metodologies per a l'aprenentatge inicial de la llengua i per facilitar una instrucció comprensible de totes les àrees. Estem establint criteris sobre quin ha de ser el tractament de les llengües curriculars pel que fa a la seqüència d'aprenentatge (els alumnes no cursen les assignatures de castellà i anglès el primer any; aquestes es van introduint en la mesura que els alumnes van adquirint competències en la llengua catalana), que s'apliquen en funció de les possibilitats organitzatives.

Cal tenir en consideració que els centres de la ZER tenen un nombre reduït d'alumnes en cada nivell, que la immensa majoria són de parla catalana i que l'alumnat nouvingut i fins ara la seva arribada ha estat de manera esglaonada, això ens permet fer una acollida personalitzada.

Alumnat sud-americà de parla hispana.

Tot i que a la nostra ZER no tenim Aula d'Acollida, es té en compte la diferència entre l'alumnat que desconeix les dues llengües oficials i el que en desconeix només una com un dels criteris per organitzar el currículum personalitzat de l'alumne. Considerem que el tutor serà el responsable d'impulsar l'aplicació de metodologies per a l'aprenentatge inicial de la llengua i per facilitar una instrucció comprensible en totes les àrees. Utilitzem la proximitat de les llengües catalana i castellana per facilitar els aprenentatges, la comunicació i l'ús de la llengua vehicular des de l'inici de la incorporació de l'alumnat nouvingut.

Atenció a la diversitat.

Segons les orientacions del Departament d'Educació, organitzem l'atenció a la diversitat de necessitats i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat i centrem l'atenció a reforçar:

- Desenvolupament de la llengua oral a parvulari.
- Assoliment de la lectura i l'escriptura, amb fluïdesa, a Cicle Inicial.

- Desenvolupament de la Comprensió lectora i l'expressió oral i escrita, així com el raonament matemàtic i la resolució de problemes, a Cicle Mitja.
- Desenvolupament d'estratègies per la consolidació de la Comprensió lectora i l'expressió oral i escrita, no només de forma literal sinó de manera crítica, així com aprofundir en el raonament matemàtic i la resolució de problemes, a Cicle Superior.

Quan apareix alguna dificultat d'aprenentatge, en qualsevol dels aspectes anteriors, la ZER i el centre, amb l'assessorament del serveis educatius, anem definint els mecanismes organitzatius, curriculars i pedagògics per atendre-la.

Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua.

• La llengua oral és el vehicle del procés d'ensenyament- aprenentatge, que sempre i en tot moment la utilitzem, per tal de potenciar-ne l'ús, curricularment la treballem amb:

- TALLER LITERARI: es treballen les diferents tipologies de text:
 - Lectura silenciosa.
 - Lectura en veu alta, amb entonació, recitació ,..
 - Anàlisi del vocabulari: lèxic: frases fetes, girs, maneres de dir,... morfosintaxi.
 - Descripció del personatge, aspecte, caràcter, estat d'ànim...
- SISENA HORA. En relació al projecte que es treballa, la planifiquem amb uns continguts i objectius avaluables :
 - ús dels diversos nivells del llenguatge: estàndard, científic,...
 - fons i forma del discurs.
 - llenguatge del mestre com a model de referència.

Avaluació de l'ús de la llengua.

L'avaluació de l'ús de la llengua en la dimensió comunicativa i literària estan concretades en la competència oral, escrita i audiovisual:

- La competència oral facilita els intercanvis amb els altres i l'elaboració i l'expressió d'idees, opinions i sentiments això és el camí per a la construcció del

propi pensament, la treballarem des de diferents vessants: interacció amb els altres, escolta dels companys i la producció pròpia.

- La competència escrita, la potenciem des de la seva dimensió receptiva, amb la lectura i des de la seva dimensió productiva, l'escriptura de textos propis.

- La competència audiovisual que l'atenem bàsicament des de la seva dimensió receptiva i crítica i comencem a utilitzar-la en la seva dimensió productiva.

És evident que aquesta competència esdevé clau en totes les àrees i és per això que des de la ZER potenciem activitats educatives des de diferents àmbits:

- Taller de creació.
- Taller literari.
- Taller científic.
- Taller cal·ligràfic.
- Dictat.
- Lectura.
- Comprensió lectora.
- Expressió oral.
- Tècniques d'estudi.
- Normativa.
- Prestatgeria digital.

Utilitzem instruments diversos que els apliquem en diferents moments del procés d'ensenyament- aprenentatge. Tenim una aplicació sistematitzada per tal d'utilitzar aquests diferents mecanismes de seguiment: Graelles d'observació, pautes de seguiment, controls, ... Dels resultats obtinguts en fem una posada en comú per valorar-los, també l'eficàcia del mètode emprat i el paper de gestor de l'educand que ens permet fer els reajustaments necessaris.

Materials educatius didàctics.

S'apliquen criteris explícits i compartits per a la selecció del llibre de lectura guiada en l'àrea de llengua i literatura català que tenim establert com a "Va de..."

Cada curs escolar, previ consens de tot el claustre, es tria una tipologia textual i una temàtica diferent: text retòric, novel·la,... de vegades relacionats en algun dels

temes dels projectes que es treballaran en el decurs de l'any; o bé una novel·la històrica, un autor de l'any,...

Ho treballarem durant tot el curs, en agrupaments diversos de tot l'alumnat.

Seleccionem els diversos apartats que volem treballar de manera que quedin coberts tots els aspectes que hem enumerat en l'apartat anterior.

Com a material complementari que ens ajudi en la pràctica educativa: tenim normalitzat l'ús de l'ortografia elemental i bàsica de l'editorial Cruïlla i els quaderns de Llengua Catalana de la mateixa editorial, seqüenciats per nivells, cada any consten en el Pla General de ZER els quaderns que s'utilitzen seqüenciats per nivells.

Fem ús de diversos diccionaris Barcanova, Dídac,.. per tal de contrastar definicions. Utilitzem les TIC i altres recursos audiovisuals per tal de buscar informació i plasmar les pròpies produccions.

És per això que el claustre va optar en el seu moment de substituir els llibres de text, perquè no reunien les expectatives pedagògiques que consideràvem més adients dels nostres grups classe, tenint en compte la diversitat de nivells que tenim a l'aula. També es va valorar la repetició temàtica, l'esquema massa tancat de cadascuna de les activitats, ja que considerem que la llengua és dinàmica i l'aglutinant de tots els aprenentatges, per la qual cosa val la pena aprendre-la des de la necessitat del bon ús.

El català llengua vertebradora d'un procés plurilingüe.

Informació multimèdia.

Utilitzem la llengua catalana com a llengua vehicular del programari i dels suports digitals en general.

Usos lingüístics.

L'equip docent treballa explícitament els usos lingüístics de l'alumnat i utilitza la llengua catalana habitualment.

Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum.

L'alumnat de la ZER assoleix la competència plena en català, com a llengua pròpia de Catalunya i és treballa, tal com ens marca el currículum, el castellà i l'anglès com a garantia que l'escola proporciona als alumnes la competència que els cal per tenir les mateixes oportunitat.

L'alumnat que té com a llengua familiar una llengua diferent al català o el castellà, és molt reduït, això fa que fins al moment no s'utilitzi per fer cap activitat plurilingüe. De tota manera, s'aprofita aquesta diversitat per fer-ne un tractament simbòlic.

Català i llengües d'origen.

El professorat disposa d'informació sobre les diverses llengües familiars presents a l'aula per fer-ne ús. Cal preveure l'establiment d'una relació directa entre l'aprenentatge del català i el reconeixement i valoració de la llengua d'origen de l'alumnat.

4.2. LA LLENGUA CASTELLANA

L'aprenentatge/ ensenyament de la llengua castellana.

Introducció de la llengua castellana.

La llengua castellana no és present en la realitat sociolingüística de l'alumnat de la nostra ZER, la qual cosa tenim en compte a l'hora de distribuir els continguts del currículum de manera que hi hagi una continuïtat i coherència metodològica entre el que es fa en català i el que es fa en castellà.

Des de la ZER introduïm de manera oral durant una sessió setmanal a CI i progressivament a nivell escrit.

Llengua oral.

Tenim present que l'ús de llengua castellana inclou activitats perquè l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, començant per la dimensió comunicativa, l'àmbit de Parlar i conversar i Escoltar i comprendre a Cicle Inicial i a partir d'aquí treballem la llengua oral a tots els cicles. A partir de Cicle Mitjà aquesta competència és realitza

des de les converses que es generen a partir de llibre que treballem durant el curs, com també la lectura en veu alta dels capítols, poemes,... per tal de millorar la dicció, l'entonació, l'expressivitat. No hi ha una consideració específica de les variants de llengua castellana ja que no són presents al centre.

Llengua escrita.

Tenim un enfocament global sobre l'ensenyament de la lectura i l'escriptura en llengua castellana, les activitats que ens proposem tenen com a objectiu final formar al nostre alumnat com a lectors i escriptors competents. Per tal d'aconseguir-lo planifiquem les activitats d'acord amb les orientacions del Currículum perquè adquireixi habilitats lingüístiques, començant per la dimensió comunicativa, l'àmbit de Llegir i Comprendre i l'àmbit d'Escriure.

A partir, tal com hem dit abans, de cicle mitjà utilitzem un llibre de lectura que treballem setmanalment durant una sessió llarga, durant el curs, i el fem servir per continuar capítols, treure missatges, buscar significat de paraules, fer descripcions de personatges o llocs,... aquestes activitats estan pensades per treballar la dimensió literària. Totes les activitats estan seqüenciades coordinadament amb l'àrea de Llengua Catalana.

Utilitzem per treballar la normativa els quaderns de llengua castellana de diverses editorials, durant una sessió setmanal.

Activitats d'ús.

La ZER assegura la presència de recursos diversos en aquesta llengua per al desenvolupament d'estratègies i per al tractament de la informació en els projectes de treball: Llibres de consulta, revistes, accés a pàgines Webs, utilització de les TAC d'una sessió setmanal.

En la sessió de la biblioteca, també la utilitzem per gaudir llibres i material d'informació en llengua castellana.

Castellà a les àrees no lingüístiques.

La ZER té planificada la impartició de blocs de continguts curriculars d'àrees no lingüístiques establerts a la sessió setmanal de ciència: "Experimentamos". Aquesta està relacionada amb el Projecte globalitzat.

Alumnat nouvingut.

En una primera fase, s'assegura un nivell bàsic de llengua catalana de l'alumnat nouvingut. Posteriorment s'inicia un ensenyament de la llengua castellana que té present el que ja sap l'alumnat de llengua catalana i la presència del castellà en la societat. En acabar l'etapa haurà adquirit el mateix nivell que els altres alumnes.

4.3. LLENGUA ESTRANGERA: ANGLÈS

Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa.

En acabar l'etapa de l'Educació Primària, l'alumnat de la ZER coneix una llengua estrangera, l'anglès, per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural.

Per aconseguir aquest objectiu, a la ZER iniciem l'aprenentatge de la primera llengua estrangera, l'anglès, a Educació Infantil. La raó és per familiaritzar als alumnes amb l'anglès que començaran a Primària.

Desplegament del currículum.

El professorat de llengües estrangeres de la ZER, treballen de manera coordinada al llarg de tots els cicles fent una distribució progressiva del currículum, tractant els conceptes de manera cíclica en diferents contextos que varien segons l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat. Es segueix un llibre de text com a part més normativa, ampliem l'ús de la llengua anglesa relacionant-ne els continguts i conceptes amb els projectes que treballem a nivell de ZER, creant nous contextos d'ús de la llengua.

Metodologia.

El professorat de llengües estrangeres dóna especial importància a que l'alumnat adquireixi habilitats lingüístiques, és per això que en els primers estadis es treballa

principalment la competència oral. A mesura que s'avança en l'etapa també es posa èmfasi en la capacitats d'utilitzar els coneixements i habilitats de manera transversal en contextos i situacions que requereixen la intervenció vinculats en diferents sabers, és per això que tots els projectes que es treballen a la ZER tant els de medi natural i social com els relacionats amb la llengua tenen una part treballada en llengua anglesa.

Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera.

Periòdicament es revisen els llibres de text que s'utilitzen així com també els materials didàctics que es faran servir al curs següent segons les necessitats de l'alumnat.

L'alumnat d'EI treballa la llengua anglesa com a segona llengua a partir d'imatges que presenten el vocabulari de cançons i cantarelles referents als projectes que es treballen. En sessions de tres quarts setmanals.

A CI es treballa cíclicament. Aquest any a partir del llibre de text. També es realitzen activitats referides als projectes que es treballen. Es dedica una hora setmanal.

A CM i CS es preveuen materials que serveixin per a l'ampliació dels coneixements i del vocabulari referents al projecte.

S'utilitza llibre de text en dues sessions setmanals a CM i a CS.

Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera.

La ZER utilitza recursos digitals en l'aprenentatge de la llengua estrangera, com a mitjà d'accés a material divers i autèntic per diversificar els models lingüístics presents a l'aula.

L'ús de la llengua estrangera a l'aula.

Hi ha un acord de tot el professorat de llengües estrangeres que preveu la potenciació de la llengua estrangera i les interaccions formals amb els alumnes per oferir un espai d'immersió en la llengua d'aprenentatge. I també s'utilitza fora de l'aula en activitats artístiques: representacions teatrals, la ràdio a l'escola, ...

Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera.

La ZER planifica la impartició de blocs de continguts del Projecte que es treballa, per tal d'ampliar la competència lingüística en la segona llengua tant pel que fa referència a la competència oral, ampliació de vocabulari, ús d'estructures; com per assegurar l'aprenentatge dels continguts de la llengua anglesa. Es vetlla perquè el professional tingui la competència necessària per impartir-la.

Projectes i programes plurilingües.

Disseny i implementació d'un Pla de Lectura de Centre, reforç del paper de la biblioteca escolar i establiment d'una hora diària de lectura.

Llengües complementàries procedents de la nova immigració.

Tot i que la ZER no té previst el tractament de les llengües d'origen, esporàdicament en fa un ús simbòlic per tal d'afavorir l'autoestima de l'alumnat que té altres llengües.

5. RECURSOS

La ZER vetlla perquè l'organització i gestió de recursos humans, funcionals, metodològics i materials afavoreixin la inclusió educativa de tot l'alumnat i de les seves famílies. Les llengües d'ús i d'aprenentatge a l'escola són instruments de cohesió.

Els recursos de la ZER són els següents:

La biblioteca escolar

La ràdio a l'escola

La roda de teatre

La maleta familiar

El Pla de lectura

Els 30' de lectura

Els llibres de literatura en els Projectes de llengua.

La cultura digital en la part d'investigació del treball per Projectes a través de webgrafies.

6. COMUNICACIÓ INTERNA I RELACIÓ AMB L'ENTORN.

La llengua catalana, vehicle de comunicació i de convivència.

El català és la llengua habitual en totes les activitats acadèmiques així com també és l'eina de cohesió i integració entre tota la comunitat educativa.

La ZER té previstes estratègies organitzatives i curriculars en el cas que les famílies sol·licitin que els seus fills rebin l'ensenyament en llengua castellana a l'educació infantil i Cicle Inicial d'Educació Primària.

El català eina de convivència

Tenim consciència clara sobre la necessitat d'utilitzar el català en la comunicació quotidiana i així ho fem en qualsevol comunicació entre tota la comunitat educativa.

L'aprenentatge - ensenyament de la llengua catalana.

Tot l'equip docent de la ZER ha actualitzat les metodologies d'Ensenyament de segones llengües, quan arriba alumnat que desconeix la llengua del sistema educatiu de Catalunya s'apliquen estratègies d'immersió lingüística. Quan es produeix aquest fet puntual, es demana la col·laboració a l'Assessor/a LIC de la Zona Priorat, també a la responsable de l'EAP, per saber a quin nivell evolutiu i de saber es troba aquest alumnat, i així fer les adaptacions necessàries per integrar-lo en la coneixença i ús de la llengua catalana.

7. LA QUALIFICACIÓ PROFESSIONAL DELS DOCENTS

Els tres perfils de l'àmbit lingüístic que els equips directius poden considerar d'acord amb els objectius del seu projecte lingüístic són:

- Lingüístic en llengua estrangera (Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera: anglès, francès, italià, alemany). Un terç del professorat del claustre.
- Lectura i biblioteca escolar: Més del 50% del professorat del claustre.
- Immersió i suport lingüístic: Coordinadora lingüística.

8. DIFUSIÓ DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC DE LA ZER BAIX PRIORAT

Pàgina web de la ZER.

La ZER té la pàgina web que ens permet la comunicació amb tota la comunitat educativa. S'hi troben les característiques de cada centre, la programació de sortides, activitats, participació en diferents projectes i els documents d'organització i gestió.

Es fa difusió d'aquest projecte a tota la comunitat educativa mitjançant el Consell Escolar, les reunions prescriptives i les activitats que formen part de la PGA i la memòria.

Xarxes de comunicació virtuals

La ZER utilitza el Google Drive per treballar en xarxa entre el professorat dels tres centres.

9. BIBLIOGRAFIA

El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Elaborat per la subdirecció general de Llengua i Plurilingüisme. 1a edició, octubre de 2018.

Exemples de projectes lingüístics de diversos centres.

Guia per a l'elaboració del projecte lingüístic de centre.

Model per a la redacció del projecte lingüístic.

Documents per a l'organització i gestió dels centres pel seu funcionament anual del Departament d'Educació.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Zona Escolar Rural Baix Priorat
e-mail: e3009047@xtec.cat

Aquest Projecte Lingüístic que forma part del Projecte Educatiu de la ZER Baix Priorat, ha estat aprovat per la directora amb el consens del consell escolar realitzat en data 16 d'octubre de 2019.

Maria Isabel Vallès Cabré
Directora de la ZER Baix Priorat